

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, Katedra anglického jazyka a literatury
Posudek diplomové práce

Autor: Zdeňka Endrštová

Název: Czech Attitudes to English Lexical Borrowings

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Klára Matuchová

Oponent: Mgr. Kristýna Poesová

Otázka výskytu anglicismů v českém jazyce představuje aktuální téma, kterému se dostává značné pozornosti nejen mezi studenty KAJL (bakalářská práce Anny Hořejší *Anglicisms in the Speech of Czech Teenagers*), ale i u odborné a laické veřejnosti. Předkládaná diplomová práce zkoumá postoje českých mluvčích vůči lexikálním výpůjčkám z anglického jazyka a jejich proměny v závislosti na zvyšujícím se věku respondentů. V teoretické části autorka vyjmenovává důvody používání anglicismů, uvádí příklady z veřejné diskuse, popisuje koncept postojů a jejich formování z psychologického a sociolingvistického hlediska a shrnuje závěry existujícího výzkumu na dané téma. Autorka skvěle pracuje s rozmanitými zdroji, srovnává a konfrontuje zjištění vybraných studií a zmiňuje potencionální problémy ohrožující validitu postojových měření. V zajímavé debatě o narůstajících obavách o český jazyk (1.3.3) chybí vysvětlení Uhrova nesouhlasu se zákony chránící mateřské jazyky před vlivem anglicizace (str. 20 – Co je podle autora konstruktivní způsob ochrany jazyka?). Jedná se však o nepatrný nedostatek v jinak velmi čtivé a srozumitelně napsané teoretické části.

Pilířem praktické části je detailní, maximalisticky řešený dotazník, který má vysokou vypovídající hodnotu o několika zásadních aspektech zkoumané problematiky. Dotazník obsahuje různé metody: *multiple choice*, otevřené otázky, Likertovu škálu a sémantický diferenciál. Otázka č. 8 využívající posledně jmenovanou techniku je dle mého soudu náročná pro respondenty. Hodnocení slov *headhunting*, *brífink*, *outfit*, *chatovat* a *mainstreamový* deskriptory moderní/zastaralý je značně problematické, jelikož tyto anglicismy představují ze své podstaty novější prvky ve slovní zásobě. Tuto opozici bych vyřadila. Jinak nelze než pochválit promyšlené a důsledně realizované dotazníkové šetření (pilotáž, vysoký počet navrácených dotazníků, reprezentativní výběr anglicismů). Výsledky všech 24 úkolů jsou demonstrovány v přehledných grafech a tabulkách a interpretovány s ohledem na starší studie, což umožňuje zařazení zjištěných informací do širšího kontextu (podrobná analýza dat je uvedena v příloze). Negativní a konzervativní postoje vůči anglicismům sílí u starší generace a pravděpodobně souvisí s neznalostí anglického jazyka a snahou ochránit rodný jazyk. Osmdesát procent všech respondentů vyjádřilo názor, že anglicismy by se měly používat pouze tehdy, neexistuje-li český ekvivalent.

Výsledky otázky 21 (str. 69 a 70) zkoumající celkový postoj k vlivu angličtiny na češtinu nabízí i jiné vysvětlení, než poskytuje autorka. Výrazně převažující neutrální postoj (možnosti výběru: rozhodně kladný/spíše kladný/neutrální/spíše záporný/rozhodně záporný) může reflektovat smíření se nebo zvyknutí si na častý výskyt anglicismů v češtině. Autorka uvádí na základě komentářů od respondentů, že neutralita nemůže být chápána jako nedostatek zájmu či lhostejnost vůči tomuto jevu. Nicméně téma vlivu anglického jazyka na češtinu zřejmě již nepředstavuje provokativní oblast vzbuzující silné emoce u většiny testovaných.

Po jazykové stránce je diplomová práce Zdeňky Endrštové na vynikající úrovni (bohatá slovní zásoba, jasné formulace, stylistická vyříbenost) a mohla by být vzorem pro mnoho studentů KAJL. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**.

V Nymburce 5. 9. 2010

Kristýna Poesová